

Raadsvergadering 19 juni 2025 Agendapunt nr. Corsanr. 25.027734	Portefeuillehouder(s) L.I. Bentvelzen - Sociaal Domein, Sport, Onderwijs en Dierenwelzijn Beleidsthema Opvoeden en opgroeien
--	---

Aan de Raad,

1. Onderwerp

Inkoopstrategie doorontwikkeling regionale jeugdhulp 2027

2. Beoogd effect voorstel

Overkoepelend willen we dat jeugdhulp op een liefdevolle, verantwoorde en kosteneffectieve manier wordt georganiseerd.

3. Inleiding

De regio Haaglanden wil dat ieder kind de liefdevolle hulp krijgt die het kind nodig heeft. Helaas krijgen niet alle kinderen op dit moment de hulp waaraan zij behoefte hebben. Inmiddels maakt één op de zeven jongeren in de regio Haaglanden gebruik van een vorm van jeugdhulp. Ook is de intensiteit van de jeugdhulp toegenomen: jeugdigen maken steeds langer en intensiever gebruik van de beschikbare hulp. De noodzaak om dit tijt te keren is groot, gegeven de alsmaar toenemende kosten en de behoefte om daar structurele en fundamentele verandering in aan te brengen. De oplossing voor de grote vraag naar jeugdhulp ligt voor een belangrijk deel in systemen buiten de jeugdzorg: in het gezin, op school, en in de samenleving. Om de jeugdhulp in de toekomst betaalbaar én beschikbaar te houden voor degenen die het echt nodig hebben, is inzet nodig om de verbinding met de andere domeinen te versterken en om de inrichting van de jeugdhulp in de regio te herzien. Eerder heeft u informatie hierover ontvangen in de raadsinformatiebrieven Regionale aanpak kostenbeheersing jeugd (3 september 2024, IB 24 062) en Vervolg regionale aanpak kostenbeheersing jeugd (17 december 2024, IB 24 103).

Met dit raadsvoorstel wordt u gevraagd de kaders vast te stellen voor de inkoop van de regionale jeugdhulp met ingang van 1 januari 2027. Deze kaders zijn opgenomen in het document inkoopstrategie doorontwikkeling regionale jeugdhulp 2027 (bijlage). Hieronder schetsen we achtereenvolgens de achtergrond van dit voorstel, een zeer korte samenvatting van de inhoud en tenslotte het vervolgproces.

Deze regionale inkoopstrategie voor jeugdhulp is een middel om de kwaliteit van de zorg te waarborgen en te innoveren, de beschikbare middelen efficiënt in te zetten (kostenbeheersing) en sturing op de jeugdhulp te versterken. Het biedt gemeenten de mogelijkheid het opdrachtgeverschap goed in te vullen en de jeugdhulp op een liefdevolle, verantwoorde en kosteneffectieve manier te organiseren.

4. Argumenten

1.1 Deze nieuwe inkoopstrategie leidt tot nieuwe contractafspraken met jeugdhulpaanbieders per 1 januari 2027. De huidige contracten lopen af op 31 december 2026.

De contracten voor de regionale jeugdhulp lopen per eind 2026 af en om die reden hebben we in Haaglanden een nieuwe Inkoopstrategie. Dit dient als kader voor het afsluiten van de contracten voor de regionale jeugdhulp per 1 januari 2027. Hiermee creëren we de randvoorwaarden om jeugdhulp op een liefdevolle, verantwoorde en kosteneffectieve manier te organiseren.

Deze inkoopstrategie stimuleert een fundamentele inhoudelijke verbetering door:

- de jeugdhulp in te richten aan de hand van segmenten;
- voor ieder segment een concrete inhoudelijke opgave te formuleren;
- de inkoopvorm en financieringsvorm te kiezen die het beste past bij de opgave van het segment;
- hier stevig opdrachtgeverschap aan te koppelen en te sturen vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen gemeenten en aanbieders;

- flexibiliteit in contracten te brengen om gewenste ontwikkeling en innovatie gedurende de looptijd in de contracten te kunnen verwerken;
- ervaringsdeskundigheid bij het vormgeven van jeugdhulp te betrekken.

1.2 In deze inkoopstrategie wordt de jeugdhulp ingericht aan de hand van segmenten om daarmee gericht te kunnen sturen op inhoudelijke en financiële opgaven en deze vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid met aanbieders te realiseren.

Met een inkoopstrategie organiseren we het systeem. Dit vormt de randvoorwaarden voor het leveren van de juiste zorg. Daarbij beseffen we dat dit altijd met en voor de inwoners moet gebeuren. Met de doorontwikkeling van het stelsel creëren we de voorwaarden om de jeugdhulp beter te organiseren. Het daadwerkelijk goed werkend krijgen van dit nieuwe stelsel vraagt een lange adem. Daarom worden contracten afgesloten voor de duur van minimaal 6 jaar.

In onderstaande tabel staan de vijf inhoudelijke segmenten gedefinieerd. Tevens zijn daarbij in kernzinnen de doelstellingen per segment genoemd.

Segment 1: Jeugdhulp met verblijf (incl. crisisopvang)
Wanneer de thuissituatie geen veilige of passende woonomgeving voor een kind/ jongere vormt moet er een alternatieve passende woonvorm gevonden worden die zo lang als nodig als thuis fungeert. Crisisopvang, pleegzorg, logeren (kortdurend verblijf), gezinshuis, kamer training centrum, klinische of residentiële verblijfsvoorzieningen vallen binnen het segment jeugdhulp met verblijf. Geïntegreerde ambulante jeugdhulp (J&O, LVB en GGZ) kan thuis ingezet worden om verblijf of terugval van verblijf te voorkomen.
1. Voorkomen van verblijf, verkorten van de duur en inzetten op terugkeer. 2. Alle jeugdigen met verblijf opvangen in de regio Haaglanden. 3. Voorkomen van onnodige doorplaatsingen. 4. Bieden van perspectief; gericht op terugkeer naar huis, toegroeien naar zelfstandigheid of op onvoorwaardelijk duurzaam wonen (Big5) voor jongeren. 5. Grip krijgen op de kosten. 6. Goede samenhang tussen het verblijfsaanbod en de rest van het regionale jeugdhulpstelsel
Segment 2: Hoog specialistische jeugdhulp
Jeugdhulp bestaande uit hoog specialistische geestelijke gezondheidszorg aan jeugdigen. Dit is inclusief forensische ggz.
1. De jeugdhulp is duurzaam beschikbaar 2. Het voorkomen van wachttijden 3. Inzet op gezinsgericht en contextgericht werken zodat onderliggende factoren worden aangepakt 4. Jeugdhulp is gericht op herstel binnen het eigen gezin/netwerk 5. Goede samenhang tussen hoog specialistisch ggz (inclusief forensische ggz) en de jeugdhulp in andere segmenten
Segment 3: Dagbesteding of dagbehandeling
Jonge jeugdigen met een ernstige verstandelijke beperking en/ of met een grote ontwikkelingsachterstand willen we zo veel als mogelijk tot ontwikkeling laten komen. Dit gebeurt zo veel als mogelijk in het onderwijs, en als dat (tijdelijk) niet kan in gespecialiseerde voorzieningen.
1. Voor de meest kwetsbare jeugdigen zonder onderwijsperspectief bieden we een passend en sluitend aanbod dagbesteding of dagbehandeling. 2. Voor jeugdigen die tijdelijk (dreigen) uitvallen op school, maar wel onderwijsperspectief hebben, ontwikkelen we een alternatief collectief aanbod in en rondom school.
Segment 4: Onderwijs – Jeugdhulp
Het betreft collectieve en context gerichte ondersteuning en jeugdhulp op scholen. Het gaat om een thuisnabije inclusieve leer- en ontwikkelomgeving voor jeugdigen.
1. Inclusieve onderwijsplek voor alle leerlingen op school en waar mogelijk ook voor jeugdigen op een zorglocatie:

- Schoolgang leerlingen **op de eigen school** bevorderen of uitstroom naar school vanuit zorglocatie.
- Onderwijsdoelen staan centraal; goed onderwijs doet welbevinden kinderen verbeteren.

Segment 5: Veel voorkomende jeugdhulp

Veel voorkomende specialistische zorg voor jeugdigen met enkelvoudige of kortdurende problematiek. Het gaat om ambulante en/of poliklinische hulp. Vaak ligt de focus op het verbeteren van- of ondersteunen bij problematische opvoedingssituaties.

1. Jeugdhulp is **tijdelijk**.
2. Jeugdhulp is **gericht op herstel** binnen het eigen netwerk/gezin: meedoen aan het gewone leven.
3. Het **gezin centraal**: gelijkwaardig gezinsgericht samenwerken.
4. Jeugdhulp is **collectief, tenzij**.
5. **Onderliggende factoren** in de leefwereld (thuis, school, vrije tijd) worden aangepakt (bestaanszekerheid).

Inrichting per segment

Met het vaststellen van bovenstaande segmenten en inhoudelijke doelstellingen legt uw raad de kaders vast voor de doorontwikkeling van de regionale jeugdhulp. Het college zal binnen die kaders het komende jaar invulling geven aan de ontwikkeling, door voor ieder segment bij de volgende onderdelen concrete keuzes te maken:

- Contractvorm: contractduur en inkoopvorm. Bijvoorbeeld herziening van bestaande contracten of hernieuwde inkoop door inschrijving op nieuwe contracten.
- Bekostigingsvorm: differentiëren in financieringssysteem aansluitend bij het segment. Bijvoorbeeld door inspanningsgerichte bekostiging of taakgerichte bekostiging.

In de voorliggende inkoopstrategie worden daarvoor voorlopige richtingen genoemd. Dit vraagt nog uitwerking voordat definitieve keuzes per segment kunnen worden gemaakt.

1.3 Aandacht voor de lokale verantwoordelijkheid m.b.t. stevige lokale teams en hiermee ruimte om bij de lokale situatie aan te sluiten

De lokale teams (en andere wettelijk verwijzers) zijn verantwoordelijk voor de toegang tot jeugdhulp maar geven ook zelf lichte hulpverlening en voeren regie en monitoring van resultaten. In maart 2024 is het [Richtinggevend kader Stevige Lokale Teams](#) verschenen. In deze handreiking is in beeld gebracht wat gemeenten moeten doen - onder andere vanuit de Hervormingsagenda en het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming - om stevige lokale teams en een goede toegang te realiseren.

De nieuwe inrichting van het regionale jeugdhulpstelsel vraagt om een stevige invulling van de gemeentelijke lokale teams. Sterker nog: de gemeentelijke lokale teams spelen een essentiële, voorwaardenscheppende rol voor het welslagen van de doorontwikkeling van het regionale jeugdhulpstelsel. Het gaat hierbij om stevige regievoering op de samenhang tussen de segmenten en de verbinding met de aanpalende domeinen. Daarbij is voor de inrichting van het segment jeugdhulp met Verblijf een centraal plaatsingspunt essentieel voor (over)zicht op de beschikbaarheid en effectieve benutting van de capaciteit. Gegeven de verschillende manieren waarop de 9 gemeenten de lokale teams hebben ingericht is er behoefte aan een inkoop die voldoende flexibiliteit biedt voor aanbieders, gemeenten en GI's om de samenwerking per gemeente vorm te geven.

5. Kanttekeningen

De doorontwikkeling van de regionale jeugdhulp brengt risico's met zich mee. Belangrijke risico's zijn bijvoorbeeld:

- onvoldoende kunnen realiseren van de financiële taakstelling;
- vertraging herzieningen of aanbesteding door juridische procedures van aanbieders;
- afstemming besluitvorming door 9 gemeenten in relatie tot strak tijdspad;
- de afbakening in segmenten leidt tot nieuwe schotten tussen zorgvormen;
- nieuwe bekostigingsvormen leiden tot onbedoelde en ongewenste prikkels;
- onvoldoende beschikbaarheid van voorzieningen in aanpalende domeinen, zoals woningen.

Deze en andere risico's worden in kaart gebracht, geanalyseerd en beheerst via een risicomanagementprogramma en zijn een belangrijk sturingsinstrument voor de projectorganisatie. Op het moment dat colleges en gemeenteraden worden betrokken en geïnformeerd over volgende stappen, wordt het risicomanagement hierin meegenomen.

6. Financiën

In juni 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd inclusief financiële afspraken vastgesteld. De Hervormingsagenda Jeugd kent een besparingsopgave oplopend tot € 1 mld. Voor de regio Haaglanden telt dit op tot circa € 50 mln.

De besparingsopgaven en maatregelen zijn een regionale en lokale verantwoordelijkheid. De regionale besparingsopgaven tellen op tot € 25 mln. De inkoopstrategie Jeugdhulp 2027 is één van de bouwstenen om de kosten te verlagen. Gezien de omvang van de transformatieopdracht zal het niet mogelijk zijn om de volledige besparingsopgaven direct in de eerste jaren van de nieuwe contractperiode te starten. In onderstaande tabel is dit weergegeven:

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Regionale besparingsopgave vanaf 2027	-11,3	-14,8	-21,5	-24	-25	-25	-25

In januari 2025 heeft een deskundigencommissie, commissie Van Ark, het rapport 'Groeipijn' (zie: [Groeipijn - advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd | Rapport | Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl/rapporten/2025/01/01/groeipijn-advies-deskundigencommissie-hervormingsagenda-jeugd)) uitgebracht met hierin een zwaarwegend advies over de invulling van de Hervormingsagenda en de financiële consequenties daarvan. Het Rijk moet nog reageren op dit rapport en de consequenties voor de budgetten van de jeugdhulp. Naar verwachting geeft de Voorjaarsnota meer uitsluitsel over de besluiten naar aanleiding van dit advies.

We zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze opgave te realiseren, waarover we de komende maanden met elkaar in gesprek blijven. Bij de toepassing van taakgerichte bekostiging (zie hoofdstuk 4 van de inkoopstrategie) is het komen tot een verdeelsleutel van de kosten die recht doet aan verschillen in gebruik en omvang tussen de gemeenten, een belangrijk aandachtspunt.

7. Vervolg

De huidige regionale contracten lopen af op 31 december 2026. Om voor ieder segment de nieuwe contracten tijdig af te sluiten, doorlopen we verschillende stappen voor contracten die via een herziening kunnen worden afgesloten, of contracten die middels een nieuwe inkoopprocedure kunnen worden afgesloten. De planning daarvoor is op hoofdlijn als volgt.

a) Genomen en te nemen stappen inkoopstrategie:

Tijd	Actie
Najaar 2024	Marktconsultaties aanbieders
BOJ 14 november 2024	Uitgangspunten segmenten vastgesteld
Januari – maart 2025	Informeel werksessies gemeenteraden (2x)
Mei – juni 2025	College- en raadsbesluiten vaststellen inkoopstrategie

b) Te nemen stappen inkoop nieuwe contracten (onder voorbehoud):

Tijd	Actie
Najaar 2025	Consultatie aanbieders
Januari 2026	Collegebesluiten inkoopdocumenten
Februari -mei 2026	Aanbestedingsfase
Juni 2026	Gunning
Juli – december 2026	Voorbereiding start
1 januari 2027	Start opdracht, verander- en transformatiejaren

c) *Te nemen stappen herziening overeenkomsten (onder voorbehoud):*

Tijd	Actie
Najaar 2025	Consultatie aanbieders per segment
Januari 2026	Presentatie tekst herzieningen aan de zorgaanbieders
Februari 2026	Behandeling ingekomen reacties aanbieders
Maart - juni 2026	Publicatie overeenkomsten en (eventuele) toelatingsprocedure andere aanbieders
1 juli 2026	Nieuwe contracten gereed voor ingang op 1 januari 2027
1 januari 2027	Start opdracht, verander- en transformatiejaren

Om voor ieder segment de nieuwe contracten tijdig af te sluiten, doorlopen we verschillende stappen voor contracten die via een herziening kunnen worden afgesloten, of contracten die middels een nieuwe inkoopprocedure kunnen worden afgesloten. Mogelijk vraagt deze veranderopgave twee herzieningen. In dat geval zal een nieuwe planning worden opgesteld, waarbij de nieuwe contracten op 1 juli 2026 gereed zullen zijn voor ingang op 1 januari 2027.

Na vaststelling van de inkoopstrategie zullen de gemeenteraden regelmatig worden geïnformeerd over en worden betrokken bij de belangrijkste vervolgstappen.

8. Communicatie en Participatie

Het voorstel is tot stand gekomen in samenwerking met de H9-gemeenten in de regio Jeugdhulp Haaglanden, waaronder het Programmabureau Jeugdhulp Haaglanden, Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden, programmteam jeugd (PtJ), directeurenoverleg (DO) en Bestuurlijk Overleg Jeugd (BOJ). Er zijn gesprekken gevoerd in de vorm van ontwikkeltafels, marktconsultaties, informele raadsessies en andere gesprekken. De inkoopstrategie is gebaseerd op input van jeugdhulpaanbieders, diverse samenwerkingspartners en gemeenteraden. Het perspectief van inwoners is door de adviesraden sociaal domein en clientvertegenwoordigers (jongerenplatform Jong doet mee! en de regionale ouderraad) ingewonnen. Externe communicatie, zoals informatie richting aanbieders gaat via Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (regionale projectorganisatie).

9. Wat gebeurt er bij niet (tijdig) beslissen?

De huidige contracten lopen eind 2026 af. Juridisch is vereist dat het traject van contractering per 1-7-2026 is afgerond. Het volgen van bovenstaande strakke planning is van belang voor het garanderen van juridische doorlooptijden om te komen tot een (her)inrichting van het zorglandschap. Zonder tijdige besluitvorming is het afsluiten van nieuwe contracten binnen de benodigde termijnen niet haalbaar.

10. Bijlage(n)

Inkoopstrategie doorontwikkeling regionale jeugdhulp 2027	Corsanr: 25.027921
Factsheet Bekostigingsvormen	Corsanr: 25.027921
Factsheet Inkoopvormen	Corsanr: 25.027921
Advies inkoopstrategie jeugd – ASD Rijswijk	Corsanr. 25.032679
Gezamenlijk gedeeld advies – ASD-Adviesraden H10	Corsanr: 25.032678
Reactie op advies inkoopstrategie jeugd – ASD Rijswijk	Corsanr: 25.029632

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 19 juni 2025
Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 6 mei 2025, nr.

gelet op;

- de intensiteit van de zorg voor ieder kind de afgelopen jaren sterk is gestegen;
- de kosten van de jeugdhulp de afgelopen jaren eveneens enorm zijn gestegen;
- de inhoudelijke transformatie in de jeugdhulp urgent en fors is;
- de Hervormingsagenda leidt tot teruglopende middelen in het gemeentefonds;
- op basis van de teruglopende middelen in de Hervormingsagenda de regionale financiële taakstelling van € 25 mln. eerder is vastgesteld;
- een doorontwikkeling van het regionale jeugdhulpstelsel noodzakelijk is om bovenstaande factoren het hoofd te kunnen bieden;
- de huidige contracten met de regionale jeugdhulpaanbieders aflopen op 31 december 2026.

BESLUIT:

In te stemmen met de in de *Inkoopstrategie doorontwikkeling regionale jeugdhulp 2027* geformuleerde kaders:

- a. De jeugdhulp inrichten aan de hand van vijf segmenten:
 - *Jeugdhulp met verblijf*
 - *Hoog specialistische GGZ*
 - *Dagbesteding/dagbehandeling*
 - *Onderwijs - jeugdhulp*
 - *Veel voorkomende jeugdhulp*
- b. De genoemde inhoudelijke afbakening en doelstellingen per segment vast te stellen;
- c. Focus te leggen op strategisch partnerschap met de jeugdhulpaanbieders vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid en gedeelde visie;
- d. Ervaringsdeskundigheid prominent bij het vormgeven van jeugdhulp te betrekken;
- e. Flexibiliteit in de contracten te brengen om de gewenste ontwikkeling en innovatie gedurende de looptijd in de contracten te kunnen verwerken;
- f. De rol van de lokale teams/toegang per gemeente te bestendigen (conform het Richtinggevend kader Stevige Lokale Teams);
- g. Hiermee het kader vast te stellen voor het afsluiten van de contracten voor de regionale jeugdhulp per 1 januari 2027, dat verdiepend wordt beschreven in *de inkoopstrategie ontwikkeling regionale jeugdhulp 2027*;
- h. Bij dit alles liefdevolle jeugdhulp als leidend uitgangspunt te nemen.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn vergadering van 19 juni 2025

De gemeenteraad,
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin